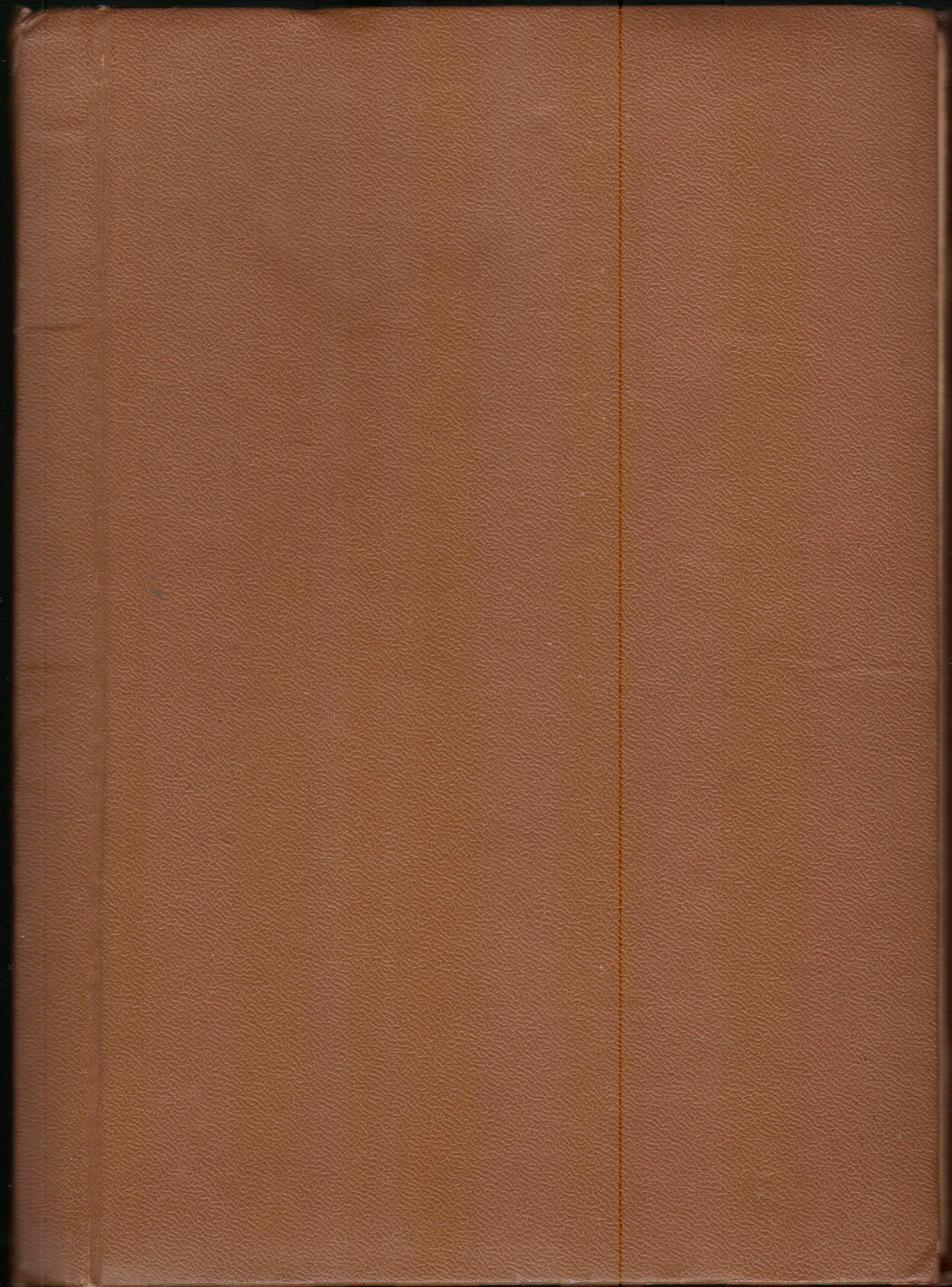

A550154

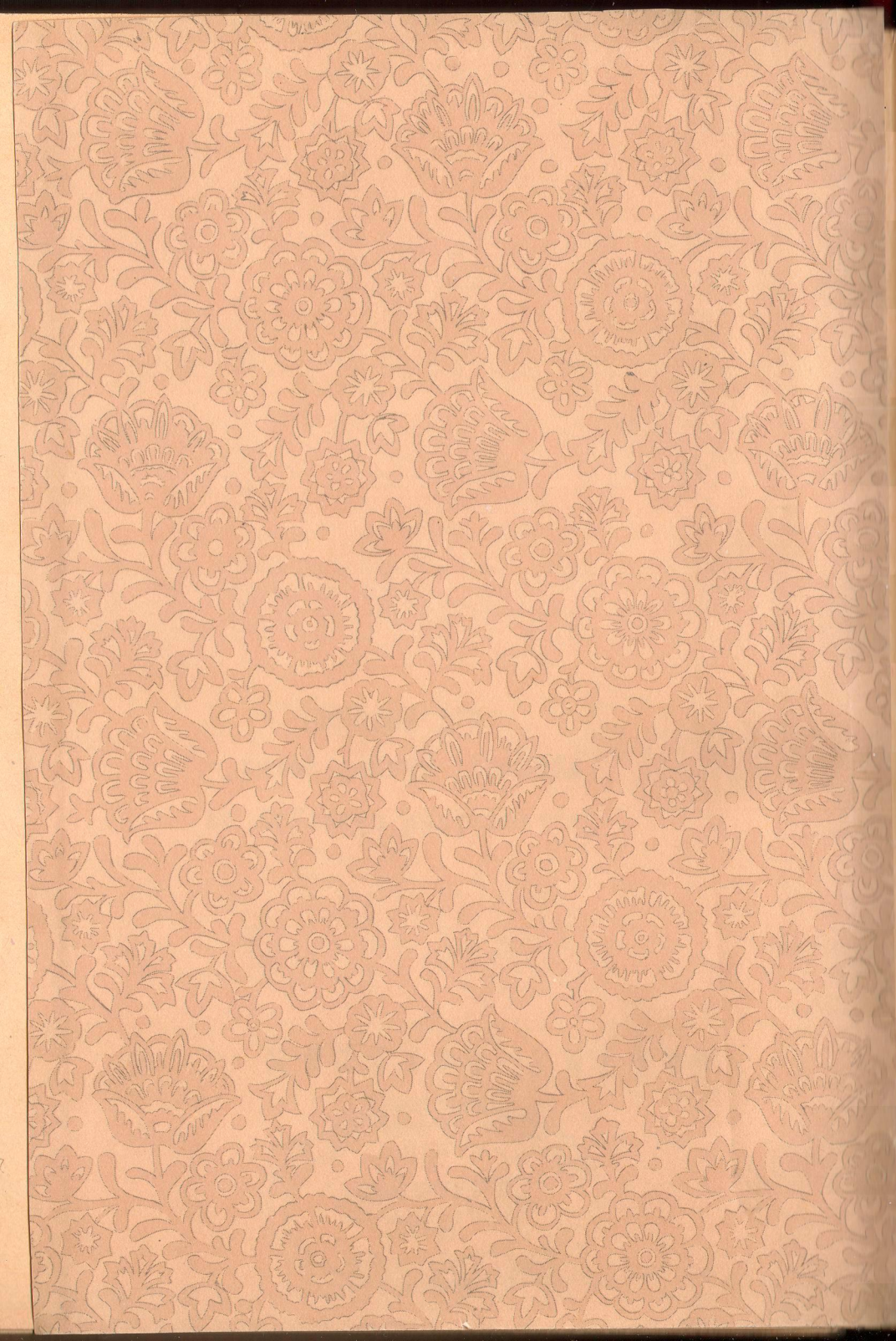
K-774-K.

V.N. Karazin Kharkiv National University

00946806

7

КРАЇНА КОЛЯДОК

"...несмілий підходжу до
традиції рідної землі".

Б.І.АНТОНІЧ

ОБОВ'ЯЗКОВИЙ
ПРИМІРНИК

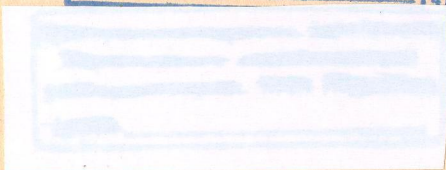
ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ХНУ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

Inv. №

A 550154

4

(129)

ДІЙСТВО ПЕРШЕ

В Е Р Т Е П

Підпираючись костюром ямбів,
натягнувши кирею традицій,
прощаюся з віком атомним,
бо щось мені не сидиться.

І вже мандрівним спудеєм
топчу снігові верети,
промінявши жупища келій
на біблійну скриньку вертепу.

Затишає хупаве місто.
Стіл. Заметіль. Гостина.
У кратерах макітр замішана
стигне солодка стигма.

Бринять ракети веретен
в галактиці каганцевої містики.
На сосновій деці вертепу
починається перше дійство.

Р І З Д В О

Я сьогодні новонароджений -
я відщурався брезклого віку.

Починаю в яслах із козами
румигати кометні віники,
смакувати молошне літепло
незайманопервісної цноти.

Очищений від поліпів політики
перебираю зоряні чотки.

Я знайшов себе у країні колядок
на шорсткім солом'янім килимі.
Наді мною калиноуста Лада
схилилася вишневою калиною.

К И Л И М И

На арфах предвічних кросен
тчуть барвисті мелодії килимів
хитрорукі рапсоди з Косева,
Поділля, Полтавщини і Києва,
щоб плелася меріжка вовни
на щедрім столі святої вечері,
щоб вінчання тонами повними
слалось під ноги нареченим,
щоб на квітчастім маєві ниття,
на прадідівській естафеті родини
і через найчорніше тисячоліття
наші нащадки народились.
І щоб проросли патріархи,
які для вічності землю покинули,
крізь жорна могильної грядки
деревом життя з найдорожчого килиму.

К О Л Я Д А

До маленької Звенислави прийшла коляда
зі звіддарем і торбою, що все помістить.
Мучить Звенислава бабусю: дай і дай
з ялинки ночі медівник місяця!

Покотилися зайчики, обкачані в снігу клубки,
і давай Звениславі хилитати ялицю.
А місяць, звичайно, з того усього кпить,
бо підв'язаний міцно на золотій нитці.

Тільки осипалася скляного снігу слюда
і зірка, як куля, стовклася на площі міста.
Перший раз до Звенислави прийшла коляда
із звіддарем і торбою, що дива містить.

П И С А Н К И

Виводить мама дивним писачком
по білому яйці воскові взори.
Мандрує писанка по мисочках
із цибулиним золотим узваром,
з настоями трав і корі,
на веснянім і на осіннім зіллі -
і писанка оранжево горить
у філіграннім сплеті ліній.

То вже вона як дивовижний світ,
то вже дзвенить як згусток сонця,
бувають буйно квіти у росі,
олени бродять в березневім соці.

І стилізовані сплітаються сади
у масі густих обрамлень,
мереживом найтоншим мерехтить
геометричний космацький орнамент.

І я поплив у світ дитячих мрій
на білі колискові оболоні:

Котились писанками із гори
ясні сонця у мамині долоні.

ВІТРАЖІ

Упали з аркових щілин
на мої очі, руки, плечі
мільйони сонць,
оправлених в щільник
з квадратів, сегментів, трапецій.
Мільйони сонць -
від радіснопалких,
жовтогарячих і червоних
до лагідних,
до блідоголубих,
до ніжної прозорості півтонів.
І в синтезі мозаїки їх барв
і ліній легких і величних
я упізнав,
я в себе увібрав
святі від ясності обличчя.
І сам від того ніби скло
розпавсь прозорим і барвистим
рясним незліченим числом
маленьких та яскравих зблисків

на церкву в Ольжиній руці
на Володимирові персти,
на книги мудрості ченців
зеленогорбого Печерська.
І вже палав, як самоцвіт,
я у Даниловій короні,
на Наливайковім лиці
запікся чорним згустком крові.

Я був усім на всіх і вся:
величчям, вірою і болем...

Я вийшов з церкви -
і засяв
тисячолітнім ореолом.

Свято

Запрошує гостей на обійстя калина,
вдягнувши в китиці багрові жовту плахту.
І гості йдуть крізь ^{листя} безпросвітну зливу
в пошиті мохом і падолистом палати.

Ласкаві ще лляні обруси сонцем травня,
карафок веретена пахнуть гірко кменом.
Благословить статечно дід святкові страви,
щоб стало все, як і земля, благословенним.

А хтось опісля, за гутіркою, помітить,
як у зелені шибки сплесне позолота,
що іде до калини свататися місяць,
і дід поважно піде відчинять ворота.

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ХНУ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

Ізв. №

4

Ц В И Н Т А Р

Сидять гуцули на човнах могилок
під спорохнявілими щоглами хрестів
вже флота цвинтаря відчалює зі схилу
в поводдя трав високих і густих

Потворних пнів шорсткі рудаві групи
чатуєть спритно з-під покрову зел
і водорість ожини ноги пообплутала
і спрагла територій без кінця повзе

Безодня вічності ковтає вічно скарби
пішли на дно і ткали й різьбярі
лише живі задивлені на хмар дараби
витають щонеділі в полонинах мрій

П Р А Д І Д

Олегу Крисі

Смерком із смерекової скрипки
добував прадід чистого золота тони,
що декого туги натомлені і скриті,
як золоті рибки, в небі тонули.

Смичок дельфіном літав по струнах,
сипав чумацьку дорогу каніфолі,
у пучках прадіда струменіли струми
нечувановисоких вольтів.

Луски очей від сонць пересохлі
повніли ряскою ласки, скорботи.
Тоді лемків облич смуглі соняхи
зачаровано виростали із-за плота.

В Е Ч І Р Н Я

Співав дід на крилосі тропарі й кондаки натхненні
як Мишуга, що вичарував солодко Монтка арію.

Із трухлявих гонтових бань сталевих хрестів анте
висилали дідовий голос херувимам до раю.

Тремтіла єдина зоря зеленим оком радіо,
вривалися солов'ї, і липи тріщали в ефірі.
Зачарований Саваоф, завмерши за хмар балюстради
щонеділі святе дозвілля приносив діду в офіру.

При місяці зачиняв паламар, як святий Петро, пер
певний, що ніхто у світі краще заспівати не зміг
би.

Увечері дід перед золотим язичком люстерка
з голови скидав і клав на дно скрині крисаню
німбу.

СТРІХА

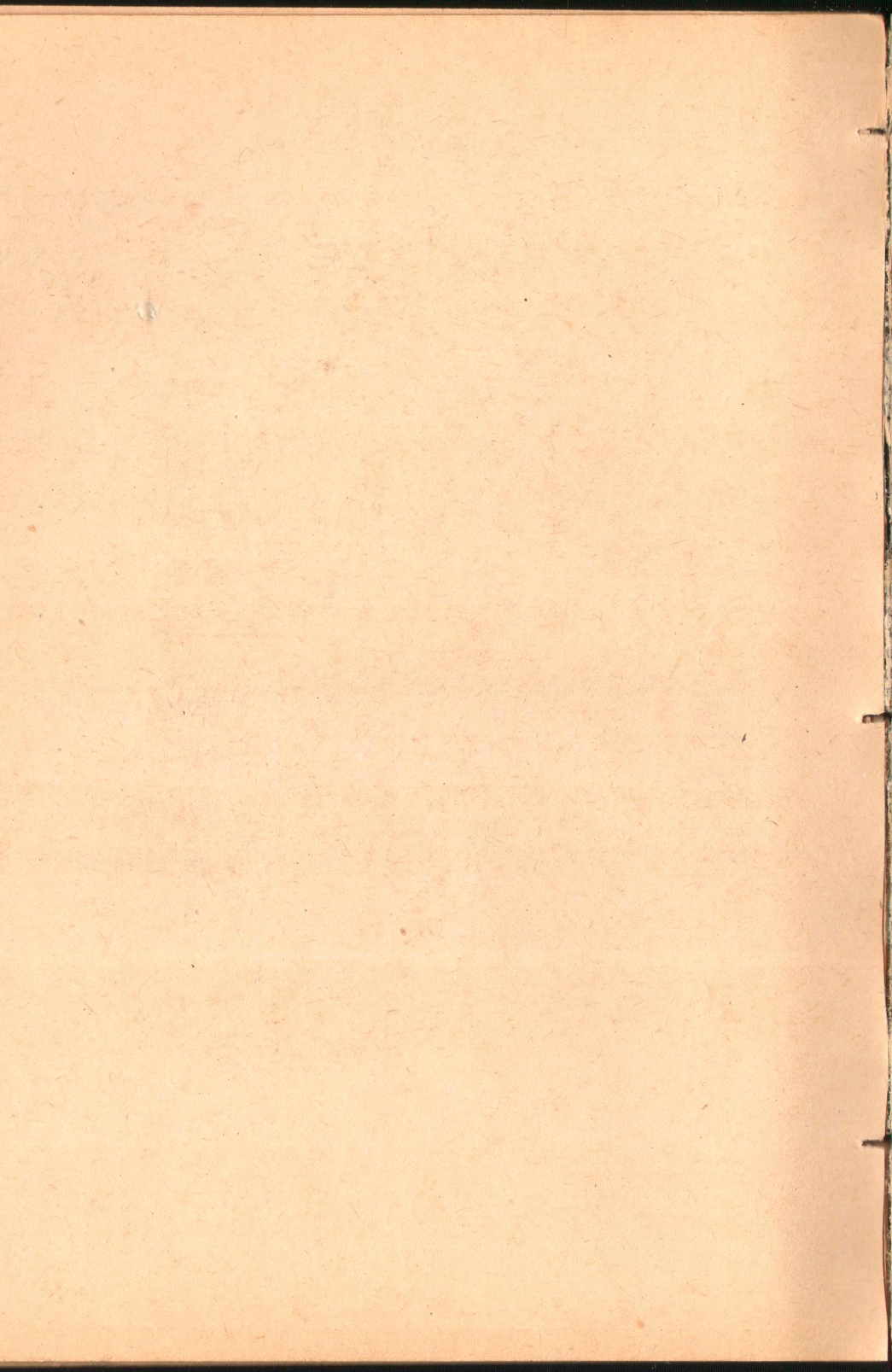
Підперта здавна тендітними колонами малярів,
ще від Івана стріпихатого зілля сухозлоттям,
з дивною мозаїкою з бурозелених смальт
та свіжою латкою сонячного околоту.

Звисають з тебе булави маку і срібний часник
проминулого літа скупі оздоби і радощі.

Відходять із спасами добрі твої часи,
що відбивав бузько на базалуччя ратуші.

Перегнавши давно тебе наймолодші із груш,
гнилиці опалі загрузли в твоєму лоні.

Маль мені стріхи, бо сам я, мов комин, загруз
білими спогадами в її мосянній соломі.

В О Г Н Ї К У П А Л А

Молимо́сь вогню, ^{свi}первісному богу гордих,
у танку шаленства, у гоні інстинкту.

Хто не втримає ритму, рівноваги, опори-
назавтра попелом крізь землі ростиме.

Молимо́сь вогню, що тужить нашою кровю,
що папороть серця запалює покликом предків.

Молимо́сь вогню під його осяйною покровою
словами гімну, що бентежить терпко:

"Очисти нас від скверни, ватро Купала.

Ти ж сонцегодуєш свого полум'я вим'ям,
що вранці, сховавшись за мряки опалами,
тіло вогненне у ріках Вітчизни вимие."

ВОГОНЬ КУПАЛА

МОЛО

13
КОСТРУБ

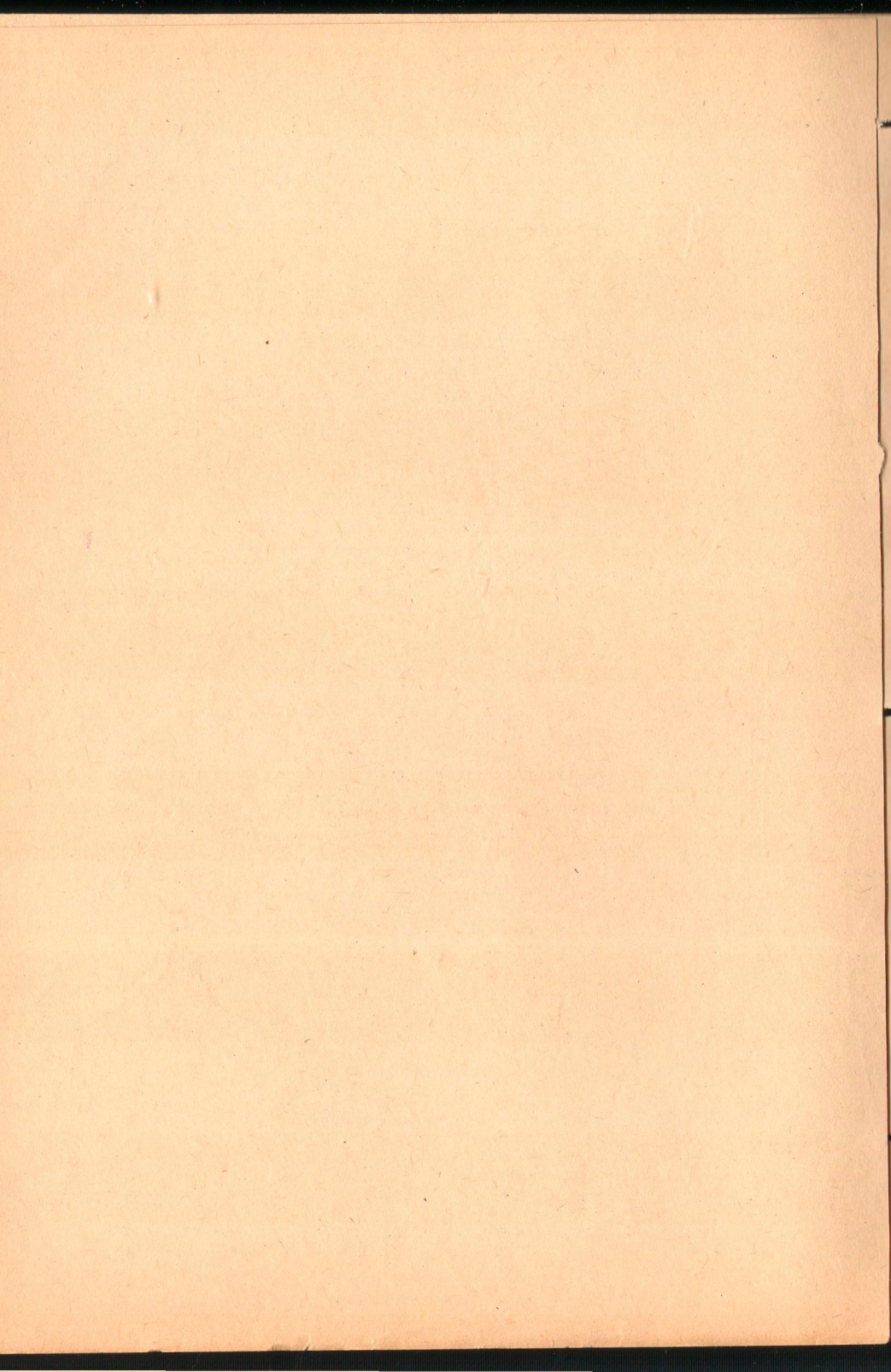
Прибудь, Кострубоньку, колісницею сонця,
Кострубом чуприни розсічи хмари.

"Укає тебе лада, як сонця сонях:
хоче стати до плюбу з тобою в парі.

Загуляв Коструб та й додому не їде,
тенетами ніжності інта яструба чете.

Виплітають дівчата зелені вінки гаївок,
бо нема без Коструба верб"яних весен.

Бо нема без Коструба містерії пробудження,
коли серця вибухають як пуп"янки ружі,
коли дівчата, позбувшись одежі будня,
тисячу літ за коханням на вигоні тужать .

ВІДЬМА

Гасає вітер свавільно на майдані за ринком,
де кози пасе остання в містечку відьма,
де імператор чортополоху здивований прикро,
що сонну імперію непрошений гість відвідав.

- Не за горами зима - журиться відьма з козами:
З левади, де зорі пасуться, найпахучіше сіно,
та коня де дістати, і дишель зламався у Возі,
а на віник тепер, ік старості, ледве чи б сіла.

Як реп"яхів не позбутися надокучливих мислей,
що минувся той час і навіть вже не присниться,
коли до Великого Вова запрягався місяць
і відьмі привозив сіна цілу копицю.

15
ПІД НОВИМ РІК

Вже вечір хмару настромив на місяця вили,
струснувши з неї снігу блискітливу мерву.
Навіжені вовки по димарях виють,
голодні маламучиної кози на вечерю.

Розбісився вітер віником віхол,
стежки загородив рогачками заметів.
Тріє царі, згубивши перелазів віхи,
навколо глобуса блудять захекані

Вже й дідько щедрівку попід вікна відгрюкав,
не діждавшись гостинця ні навіть "спасибі",
зпересердя виламав собі з плота дрюка
і дванадцятку об дідові ворота вибив.

БІЛИЙ АНТРАКТ

х х х

Розпята церква
навхрест
дошками
забита

Попримерзали
янголи
крильми
до шиб
що не рушаться

Доокола
на липах
гайвороння
кел11
висвячує

панахиду
править
вечорами

А бойкам досі
святий миколай
сниться
що влюч в1д церкви
на золотім ланцюгу
1м
спускає

х х х

прибиває
мороз
на бігу
копита
коням

смерек
серцевинням
ліси
об небо
дзвонять

пахнуть
вовкам
заячих слідів
конюшинки

з-під заметів
гриби дахів
ледве
на світ божий
прошилися

х х х

з діадемою
місяця
промчав
олень

обережками
хмари
як сіно
підкидав
рогами

одвалював
копитом
камінь
зі скарбів
довбуша

у зламанім розі
як медальйоні
цидулку
з листя
носить

просила
уклінно
калина
на морожені
ягоди

х х х

на іклах
пони
дик
сонце
у бескидця
зарити

на верхніх регістрах
виводять
вовки
по зорях
молитви

догризаючи
бурячиння хмар
метнулись
зайці
до втечі

у ріг місяця
тривогу
сурмить
вечір

х х х
розплився
сонця жовток
по емалевім тарелі

облизалася Піч
язичком вогню

ти
паперу
вночі
залишила
сни про телефони
і сюрреальні сюжети

просторо
фантазії
у нашій кімнаті

а ранкові
ніде й
обкрутитися
на одній нозі

х х х

за вікном
дерево
розцвіло снігом
як кульбаба

передчасно
мавка
виходить з рам
як з верби
розбуджена
сопілкою
ілюзії

зі сьомого неба
снів
вертається
моя дружина

за вікном
розцвіла
кульбаба
розчарування

х х х

в інію дерева
видзвонюють
як павуки у церкві
бильцями кристалів

до утрені
в срібні ризи
облачилась
зима

закінчує
мороз
крила архангелів
по вітражах

і двірник
як паламар
доглянц^ювує
припорошене
снігом
сонце

